

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на **Анета Руменова Димитрова**,
Катедра „Кореистика“,
Факултет по класически и нови филологии,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

на тема:

СЕМЕЙНИТЕ ОТНОШЕНИЯ И ФАКТОРЪТ „ОБРАЗОВАНИЕ“ В РЕПУБЛИКА КОРЕЯ – МЕЖДУ КОНФУЦИАНСКИТЕ ТРАДИЦИИ И МОДЕРНОСТТА

(с научен ръководител проф. д-р Светла Къртева-Данчева) за
присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по
професионално направление 2.1. Филология, Езици на народите на
Азия, Африка и Америка
(Корейски език и общество),

от **доц. д-р Искра Мандова**,
Катедра „Класически и източни езици и култури“,
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Становището е изготвено на основание решение на Факултетния съвет на Факултета по класически и нови филологии от 07.03.2023 г. за избор на членове на научното жури, формирано със Заповед № РД 38-125/14.03.2023 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“. Настоящото становище е възложено с решение на Научното жури – протокол № 1 от 24. 03. 2023 г.

Оценките по основните въпроси от изискванията се основават на анализ на предоставените материали, както и на копия от необходимите документи.

1. Данни за докторантурата

Анета Руменова Димитрова е записана като редовен докторант към катедра „Кореистика“ във Факултета по класически и нови филологии на СУ „Св. Климент Охридски“ с заповед на ректора на СУ № РД 20-74/ 17.01.2020, считано от 01.02.2020 година и е отчислена с право на защита на 01.02.2023 година. От приложеното удостоверение става ясно, че съобразно утвърдения индивидуален план, докторантката е положила успешно 6 изпита, включващи изпит по специалността, изпит по западен език и пр.

Подготвената документация, до която получих достъп в качеството си на член на журито, е прецизна и информативна, включваща и декларация за оригиналност и достоверност, и доклад от StrikePlagiarism.

Научното жури е определено по необходимия ред, при съблюдаване на срокове, квоти и професионални компетенции.

2. Данни за докторанта

Анета Руменова Димитрова завършва специалност „Кореистика“ през 2012 г., а през 2018 г. – магистърска програма „Общество и култура на Корея“ в СУ „Св. Климент Охридски“. През 2011 г. специализира в Университета за чужди езици Ханкук в гр. Сеул, Южна Корея.

От 2011 до 2013 г. докторантката работи като учител по корейски език, а от 2014 година е хоноруван преподавател в катедра „Кореистика“ на Софийския университет и води лекции и упражнения по корейско странознание, корейска култура, съвременно корейско общество, езика на младите в съвременното корейско общество,

отношения между половете и семейни трансформации в Република Корея. Същевременно преподава практически корейски език и подготвя студенти за сертификат за владеене на езика.

Докторантката представя повече от необходимия брой публикации по темата на дисертацията.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, три приложения и библиография на български, корейски и английски език.

Общият обем на дисертацията е 183 компютърни страници, от които 150 стр. текст, 20 стр. са приложения и 13 стр. библиография със 164 заглавия.

В увода се коментира актуалността на темата и необходимостта от изследване на проблема, дефинирани са обектът, предметът, целта, задачите и хипотезата на дисертационния труд. Представени са изследователските методи и подходи.

В първа глава, озаглавена „Същност и особености на корейското семейство“, са разгледани семейните отношения и роли, социалната йерархия и промените в тях.

Според конфуцианския патриархален морал и теорията за *Ин* и *Ян*, съществуват определени норми, от които се ръководи обществото – владетелят (*Ян*) управлява подчинените си (*Ин*), бащата (*Ян*) наставлява сина (*Ин*), а съпругът (*Ян*) – съпругата (*Ин*). Четири са основните качества, които трябва да притежава жената: вяръност, физическо излъчване – чар, уместност в изказа и професионализъм в ръкоделието. Тя трябва да се подчинява на баща си преди да се омъжи, на съпруга си – след сключване на брак и на синовете си – ако овдовее, т.нар. „тройно

подчинение” (*санцун* на китайски език). Голяма част от тези принципи са възприети и в Корея, а конфуцианството се налага като основна идеалогическа доктрина. Конфуцианският морал по отношение на синовната почит е също възприет и повлиява връзката между родители и деца, а и семейните отношения като цяло. Проследяват се промените в структурата на семейството, приоритетите и социалния статус на жените.

Във втора глава на дисертационния труд, „Образованието и неговото влияние върху семейните отношения от периода на Чосон до днес“, се разглежда проблемът за ролята на конфуцианството върху образованието в Корея и определянето на образованието като най-висша ценност. Заедно с неговите позитиви, докторантката разглежда и негативните последици върху обществото и социалните проблеми, до които води големият стремеж към образованост.

В трета глава „Взаимоотношенията между половете и социалните последици от сблъсъка на конфуцианството със съвременната реалност“ се анализира конфликтът между традиция и модерност, и както самата авторка отбелязва, „несъвместимото бреме на традиционното с реалността на съвременното“. Разглежда се проблемът за социалното неравенство, проследяват се новите тенденции в обществото и ориентирането към индивидуализъм и независимост.

Докторантката заключава, че конфуцианските норми са устойчиво залегнали в основата на съвременното корейско семейство и до голяма степен все още определят отношенията между членовете му и че образованието, върху което конфуцианството поставя силен акцент, е основен фактор в семейните отношения, роли, форми и състав в съвременна Корея.

В приложение №1 докторантката дава речник на термини, изрази и неологизми, отнасящи се към семейните отношения и новите

социални тенденции в страната. Приложение №2 включва поговорки, пословици и изрази свързани със семейството, които представляват интерес, а основната статистика, отнасяща се към семейството е илюстрирана с графики и таблици в Приложение №3, което позволява лесното проследяване на развитието на много от разглежданите феномени и проблеми.

От предложения текст личи задълбочената подготовка на Анета Димитрова в областта на корейския език и култура, а също и проблематиката, свързана с конфуцианската и неоконфуцианската философия и идеология. Впечатление правят социокултурните и социолингвистичните компетности на докторантката. Направените изводи и заключения са оригинални и мотивирани.

Авторефератът (в обем 30 компютърни страници) обективно отразява съдържанието на дисертационния труд и приносите на авторката.

Темата на предложения за обсъждане дисертационен труд е атрактивна, актуална, дисертабилна и спада към така наречените интердисциплинарни теми, тъй като засяга различни процеси и фактори, оказали влияние върху формирането на съвременното корейско общество. Обектът и методите на изследването са формулирани точно, а целите и задачите са постигнати.

Налични са някои пунктуационни грешки и стилистични неточности, които със сигурност ще бъдат изчистени при публикуването на дисертационния труд, което горещо препоръчвам.

4. Научни приноси

Един от основните приноси на дисертационния труд е, разбира се, многопластовото, широкоспектърно и интердисциплинарно

разглеждане на проблематиката. Изследването представлява първото в България проучване на семейните отношения в Република Корея, а съставеният речник на термини, изрази и неологизми, отнасящи се към семейните отношения и новите социални тенденции в страната е ключов приносен момент. Същото важи и за приложение 2, където са събрани поговорки, пословици и изрази, свързани със семейството и които могат да бъдат вдъхновение и обект на други научни изследвания, напр. поговорката „По-добре близки съседи, отколкото далечни роднини“ съществува и в китайския език.

Като принос бих отличила и представянето пред българския читател на непознати за него детайли, свързани с появата на нови социални феномени като соло културата, нови социални проблеми, пред които е изправено съвременното корейско общество, погледнати през призмата на конфуцианските и неоконфуцианските ценности.

Трудът има пионерски характер и може да постави началото на определена посока изследвания и в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Разбира се, дисертацията е принос в развитието на българската кореистика.

5. Заключение

Представената докторска дисертация е оригинално научно изследване, което показва постигнатото от дисертантката Анета Димитрова, нейните знания и умения за сериозен сравнителен и интердисциплинарен анализ на проучваната тема. Трудът отговаря изцяло на изискванията за самостоятелно научно изследване.

Въз основа на всичко казано дотук, предлагам дисертационният труд да бъде оценен по достойнство, а на неговия автор да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор“.

11 май 2023 г.

Велико Търново

доц. д-р ИСКРА МАНДОВА